

ਅਪੀਲੇਟ ਸਿਵਲ
ਕਪੂਰ ਜੇ.

ਸਵਾਈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।- ਸਾਦਾ ਝਗੜਾ-ਅਪੀਲੈਟ*।
ਬਨਾਮ

Sawai Singh
and others
v.
Ude Singh
and others

195 I

ਉਦੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

June 2nlh

1948 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 540.

ਕਸਟਮ (ਪੰਜਾਬ)—ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ—ਗੈਰ-ਪੁਰਵ ਸੰਪੱਤੀ—ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ,—ਕੀ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਕੋਲ ਲੈਟਰਲ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਗੈਰ-ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਵਾਰਸ ਹਨ *
^ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਭੈਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਐਮਆਰ ਭਾਟੀਆ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਨੇ ਮਿਤੀ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1948 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰੂਪੜ, ਮਿਤੀ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਪੂਰੇ 1

ਖਰਚੇ। ਆਰ

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ। ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਸ ਮੁਦਈ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਗੈਰ-ਪੁਰਖ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਸ ਹਨ।

ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਮਹਾਨ ਪੜਦਾਦਾ (ਸ਼ਕਰਬਾਬਾ) ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧੀ ਜਾਂ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸਮਝਣਾ। ਸ੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ, ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹੱਕ ਹੈ, ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ, ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੁਨ ਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, (1) ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।), ਜਿੱਥੇ ਚੰਬੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਤੀ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (2), ਅਤੇ ਬੰਤੀ ਬਨਾਮ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (3)। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੈਰਾ 24 ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਕਸਟਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਮ ਹਵਾ ਚੰਦ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ-

(i) ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਾਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (4)। ਇਹ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ

50 PLR 2201

1848 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਜੇ.

Sawai Singh and others ਪੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਕੋਲਟਰਲ ਨਾਲੋਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। of

v. *Ude Singh* (ii) *ਮਿਤੰਸੀ ਬਨਾਮ ਨਰਜਨ ਸਿੰਘ (ਵਿ.)*। ਇਹ ਡਿਵਿਜ਼ਨ ਬੈਚ

and others ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ ਕਿ ਪੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੀ *Kapur J.*

Kapur J. ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। or

-^t. T ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਧੇਰੇ ਰਿਮੋਟ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਧੀ ਜਾਂ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਸੀ। ਸਵਾਲ 28 ਅਤੇ 47 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(iii) *ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (2)*। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਥਰਡ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਡਿਸਪੁਟੈਂਟ ਸਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਸੀ। ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਨੇ - ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਾ 24 ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ।

(iv) *ਮੱਲੂ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਰੋ (੩)*। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਿੱਪਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਜਾਟ ਸਨ ਜੋ ਕਦੇ ਅੰਬਾਲਾ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਕਮਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਥਾਨੇਸਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਸੋਨੀ, ਜੇ., ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਸ *ਰੂਜ਼-ਇ-ਆਮ ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ*, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਗੈਰ-ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, *ਅਸੀਂ* ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਪੰਜਵੇਂ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੀਆਂ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਵਾਰਸ ਸਨ। ਧੀਆਂ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ।

(v) *ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਸ: ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (4)*। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਬਾਰੂਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਜਮਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਸਨ। ਮਾਮਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਸੀ। ਵੈਸਟਨ, ਸੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 24 ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਉਸ ਬਦਨਾਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਦਾਲਤੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

(1) 39 PLR 579।

(2) 49 PLR 566।

(9) 12 PLR 2C3.

(4) ਏਆਈਆਰ 1951, ਸ਼ਿਮਲਾ 241

ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਹੈ। ਸੇਰ-ਸਵਾਈ ਸਿੰਘ ਟੇਨ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੀ. ਰੀ- a TM ^ * * ਪੀ 0 ^ .—

ਉਦੇ ਸਿੰਘ ਦਾ 251

ਅਤੇ ਹੋਰ

- (1) ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਯਮ,
 (2) ਐੱਸ. 5, ਕਪੂਰ ਜੇ* ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ
 (3)

ਕਸਟਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਰਟੀਕੂਲਰ ਰਿਵਾਜ ਕੀ ਹੈ; (ਬੀ) ਅਤੇ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਹੁਣ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਮੂਲ ਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਖੋ *ਮਾਊਂਟ ਰਜੋ ਬਨਾਮ ਕਰਮ ਬਖਸ਼*, (1); (c) ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ *ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਅਮ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ* ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ- - ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ; (d) ਕਬੀਲੇ ਤੋਂ ਕਬੀਲੇ ਅਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਤੱਕ ਰਿਵਾਜ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇ ਇਨ੍ਹੇ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; (e) ਪਰ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਸਵੈ- ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਹ ਬਦਨਾਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

*

ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਨਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੋਟਿਸ

ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਹੈ; (f) ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ *ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਅਮ ਦੇ ਸੰਕਲਨ ਦੇ ਸਮੇਂ* ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਮੌਕਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਮ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ *ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਚੰਨੀ ਬੀਬੀ*, (2)

(1) 11 ਪੀਆਰ 1905 ਨੂੰ ਪੀ. 78.

(2) ILR6 Lsh. FO2.

S^S*¹ ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਵੇਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੈਣ ਜਾਂ ਉਦੇ ਸਿੰਘ ਭੈਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। - ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ. ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਪੂਰ ਜੋ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸੰਗਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਗਿਆਤ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤਰਕ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਗਨੀਕ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਰਪਾ ਬਨਾਮ *ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ* ਵਿੱਚ ਹੈਰੀਜ਼, ਸੀਜੇ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, (1) ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਭੇਦ ਕਦੇ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਨਹੀਂ। *ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1)* ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ *ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਾਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)* ਅਤੇ *ਮੁਨਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਨਿਰਜਨ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ, (3)। ਵੈਸਟਨ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ., *ਸੈਂਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (4)* ਅਤੇ *ਬੰਤੀ ਬਨਾਮ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (5)* ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਹੈਰੀਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਝਗੜੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਭੈਣ ਦਾ

ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਵਾਜ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ - ਅਬਦੁਲ ਹੁਸੈਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸੋਮ ਡੇਰੋ (6) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਭੈਣਾਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਹ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਬਹੁਤ ਹਲਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

	CD so PLR 220.	;; ਆਰ
(2)	ਏਆਈਆਰ 1933 ਲਾਹ. 1005	
(3)	39 PLR 579।	
(4)	1948 ਦਾ LPA 3।	
(5)	1949 ਦਾ ਐਲਪੀਏ 15।	' ਜੇ ' :
(6)	ILR (1918) 45 ਕੈਟ 450.	ਜੇ * : *

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵਾਈ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ^{ਹੋਠਲੀਆਂ} ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਉਦੇ ਸਿੰਘ।

* ਪੁੱਤਰ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇ ਵਾਰਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅਤੇ ਹੋਰ

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਆਪ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ